

چکیده:

قاعده درأ از جمله بحث های مهم فقهی به شمار می آید که اکثر فقها در کتب خود بدان اشاره نموده اند هدف ما از این پژوهش بیان اشتراکات و افتراقات قاعده درأ با اصل برائت با نگاهی تطبیقی است این قاعده به نوعی در صدد تضمین اصل برائت است اما سوال مهمی که مورد بحث است این است که وجوه اشتراک و افتراق قاعده درأ و اصل برائت چیست و روابط این قاعده و اصل چگونه قابل جمع شدن است؟ نگارنده با مطالعه در کتب فقهی و قانونی به این نتیجه رسیدم که قاعده درأ با اصل برائت رابطه بسیار نزدیک دارد و هنر قاعده درأ در این است که در مواردی که ادله و اصول اقتضای مجازات دارند جاری شده و مانع اجرای مجازات میشود همان چیزی که اصل برائت نیز در صدد آن است. گاه شبهاتی برای مجازات مرتکب پیش می آید که هم قاعده درأ و اصل برائت با تفسیر به نفع متهم به سود او عمل خواهند نمود. مفاد قاعده درأ موجب بی اعتباری اصل برائت نیست بلکه در راستای تکمیل اصل مذکور است. در این پژوهش با به روش توصیفی-تحلیلی به نتایج مذکور نایل آمده و در سه فصل به تشریح آن پرداخته ایم.

کلید واژه: اصل برائت، قاعده درأ، اصل قانونی بودن، شبهه حکمیة، شبهه موضوعیه